

Vergaderjaar 2013–2014

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1901

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 september 2014

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij acht fiches, die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Mededeling programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (REFIT): stand van zaken en vooruitzichten (Kamerstuk 22 112, nr. 1896)

Fiche 2: Mededeling onderzoek en innovatie: de bronnen van toekomstige groei (Kamerstuk 22 112, nr. 1897)

Fiche 3: Mededeling data-economie (Kamerstuk 22 112, nr. 1898)

Fiche 4: Mededeling naar een circulaire economie (Kamerstuk 22 112, nr. 1899)

Fiche 5: Wijzigingsvoorstel Afval Richtlijnen (Kamerstuk 22 112, nr. 1900)

Fiche 6: Mededeling groen actieplan voor het mkb

Fiche 7: Mededeling over circulaire economie in de bouwsector (Kamerstuk 22 112, nr. 1902)

Fiche 8: Mededeling groene werkgelegenheid (Kamerstuk 22 112, nr. 1903)

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans

Fiche: Mededeling Groen actieplan voor het mkb

1. Algemene gegevens

a) Titel voorstel:

Groen actieplan voor het mkb. Het mkb in staat stellen om milieuitdagingen om te zetten in zakenkansen.

b) Datum ontvangst Commissiedocument:

2 juli 2014.

c) Nr. Commissiedocument:

COM(2014) 440.

d) Pre-lex

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1408476294892&uri=CELEX:52014DC0440> .

e) Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:

Niet opgesteld.

f) Behandelingstraject Raad

Raad voor Concurrentievermogen.

g) Eerstverantwoordelijk ministerie:

Ministerie van Economische Zaken.

2. Essentie voorstel

Dit voorstel is onderdeel van het circulaire economie pakket dat voorts bestaat uit:

- Mededeling naar een circulaire economie COM(2014) 398;
- Wijzigingsvoorstel Afvalrichtlijnen COM(2014)397;
- Mededeling circulaire economie in de bouwsector COM(2014) 445;
- Mededeling groene werkgelegenheid COM(2014) 446.

Het vergroten van de hulpbronnenefficiëntie bij middelgrote en kleine ondernemingen (mkb) biedt een enorm potentieel voor het verlagen van de productiekosten en het verhogen van de productiviteit. Uit berekeningen van de Europese Commissie blijkt dat het Europese bedrijfsleven in totaal 630 miljard EUR per jaar kan besparen door een beter gebruik van hulpbronnen. Daarnaast biedt het streven naar een vergroting van hulpbronnenefficiëntie aanzienlijke zakenkansen voor mkb-bedrijven die groene producten en diensten kunnen verkopen en groene oplossingen kunnen toepassen. In het Groene Actieplan (GAP) geeft de Europese Commissie aan hoe zij, in partnerschap met de lidstaten en de regio's, mkb-ers wil helpen om de geboden kansen bij een vergroening van de economie te benutten. Het GAP heeft tot doel 1) de hulpbronnenefficiëntie van de Europese mkb-ers te verbeteren, 2) groen ondernemerschap te ondersteunen, 3) de door groenere waardeketens geboden kansen te benutten, en 4) de markttoegang voor groene kleine en middelgrote ondernemingen te vergemakkelijken. Dit initiatief stelt een reeks nieuwe of herziene mkb-gerichte acties op Europees niveau voor die voornamelijk een faciliterend karakter heeft.

De Europese Commissie vult het begrip «hulpbronnenefficiëntie» breed in. Het omvat niet alleen materialen, maar bijvoorbeeld ook water en energiegebruik. De mededeling wordt gepresenteerd als aanvulling op de mededeling *Initiatief voor groene werkgelegenheid: benutting van het potentieel van de groene economie om banen te scheppen*, waarin een stappenplan wordt voorgesteld om het scheppen van groene banen in de

hele EU te ondersteunen, op de mededeling over *mogelijkheden voor hulpbronnefficiëntie in de bouwsector*, als ook op het circulaire economie pakket en tenslotte de evaluatie van de streefcijfers inzake afval.

Het actieplan bouwt voort op het actieplan inzake eco-innovatie (EcoAP). Het EcoAP bevat de belangrijkste voornemens ter ondersteuning van innovatie voor vergroening en geeft richtsnoeren voor het beleid en de financiering inzake eco-innovatie. De in het Groene Actieplan en het EcoAP beschreven acties zijn dan ook complementair en zorgen voor synergiën. Eén van de initiatieven is een proefprogramma genaamd Europees controlesysteem voor milieutechnologie (ETV), waarmee de Commissie hoopt dat door verstrekking van hoogwaardige informatie over eco-innovatiemaatregelen het vertrouwen in deze maatregelen toeneemt en de investeringsrisico's worden verkleind.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

In het kader van Groene Groei wordt via een generieke, faciliterende aanpak hulpbronnefficiëntie gestimuleerd bij het mkb. Zo wordt in Nederland het midden- en kleinbedrijf via financieringsmogelijkheden ondersteund in het nemen van hulpbronnefficiënte maatregelen, door onder andere de VAMIL (willekeurige afschrijving milieuinvesteringen), MIA (milieu investeringsaftrek), de MIT (mkb-innovatiestimulering Topsectoren), de EIA (Energie Investeringsaftrek) en de SDE (Stimulerings Duurzame Energie). Op het gebied van energie-efficiëntie worden in het kader van het MJA (Meerjaren Afspraak Energie-efficiëntie) veel besparingsmaatregelen door bedrijven zelf genomen. Aan veel van deze besparingen ligt een hulpbronnefficiëntieverbetering ten grondslag. Daarnaast wordt via de WBSO (verzamelnaam voor de Afdrachtvermindering S&O en de S&O aftrek¹) en de RDA (Research en Development Aftrek) onderzoek met positieve gevolgen op het gebied van hulpbronnefficiëntie mogelijk gemaakt. Op het gebied van monitoring van hulpbronnefficiëntie heeft Nederland de afgelopen jaren belangrijke stappen ingezet via de monitor Materiaalstromen. In deze monitor wordt de grondstoffenefficiëntie van branches gemeten en gekoppeld aan energie- en watergebruik.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het Groen Actieplan benoemt een aantal acties die het mkb kunnen steunen in hun vergroeningsproces. Nederland zal hierbij pleiten voor een logische en consistente koppeling van Europees beleid op het gebied van grondstoffenvoorzieningszekerheid (onder andere het Raw Materials Initiative en het European Innovation Partnership Raw Materials), hulpbronnefficiëntie en circulaire economie. Kijkend naar de specifieke acties van de mededeling, stelt het kabinet met tevredenheid vast dat alle vormen van eco-innovatie, ook niet-technologische en systemische eco-innovatie, beoogd worden. Verder worden de relaties tussen het Groen Actieplan en het Eco-Innovation Action Plan van 2011 expliciet door de Commissie aangehaald. De vorderingen met diverse voor het mkb belangrijke acties uit het EcoAP kunnen echter nog wel wat meer voortvarend tot stand komen. Nederland is dan ook van mening dat het EcoAP sneller uitgevoerd moet worden om de juiste randvoorwaarden voor het Groen Actieplan voor mkb te kunnen realiseren.

¹ S&O staat voor Speur- en Ontwikkelingswerkzaamheden. De WBSO is een subsidie die je als ondernemer kunt ontvangen als je innoveert in je productieproces of nieuwe technische producten of programmatuur ontwikkelt.

Daarnaast wordt in de mededeling ingezet op industriële symbiose. Nederland dringt aan op een integrale benadering van de milieudruk en energie- en grondstoffenefficiëntie, waar nu vooral de recycling kant wordt benadrukt. De eenzijdige focus op recycling kan juist leiden tot hogere totale milieudruk vanwege het hoge energiegebruik hierbij en het vernietigen van functionaliteiten die hergebruikt kunnen worden.

Uit contacten met het Nederlandse bedrijfsleven blijkt dat Nederlandse bedrijven vooralsnog geen grote behoefte hebben aan ETV (Environment Technology Verification). Nederland zal vooralsnog geen additionele stappen nemen voor het steunen van de ontwikkeling van ETV in aanvulling op wat de markt al zelf in gang heeft gezet. Overigens kunnen Nederlandse mkb bedrijven wel altijd gebruik maken van ETV certificatie voor buitenlandse markten.

c) *Eerste inschatting van krachtenveld*

De positie van lidstaten en het Europees parlement is op dit moment nog onbekend.

Over het algemeen bestaat wel veel steun voor het faciliteren van de vergroening van het mkb.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten

a) *Bevoegdheid*

De mededeling ziet op verschillende beleidsterreinen waarvoor de EU een bevoegdheid heeft, zoals milieu en de interne markt (gedeelde bevoegdheden van de EU en de lidstaten, zie artikel 4, lid 2 onder a en onder e VWEU), alsmede op industriebeleid (een aanvullende bevoegdheid van de EU, zie artikel 6 onder b VWEU).

b) *Subsidiariteit*

De Nederlandse grondhouding over het actieplan vanuit het oogpunt van subsidiariteit is positief. Binnen de Europese interne markt hebben productie- en waardeketens een grensoverschrijdend karakter. De mededeling betreft faciliterende, generieke instrumenten waarbij er leer- en schaalvoordelen te behalen zijn als dit op EU-niveau wordt geregeld.

c) *Proportionaliteit*

De Nederlandse grondhouding over de proportionaliteit is positief. De acties die in de mededeling worden genoemd staan in verhouding tot de doelen die worden nagestreefd. De acties die in dit fiche worden genoemd hebben een ondersteunend karakter, zijn niet regelgevend van aard en sluiten aan bij bestaande initiatieven voor vergroening van de economie. Het Groene Actieplan gaat vooral om acties die aansluiten bij «groene initiatieven» ter ondersteuning van het mkb op nationaal en regionaal niveau.

d) *Financiële gevolgen*

In de mededeling wordt aangegeven dat de acties geen gevolgen hebben voor de EU-begroting buiten de reeds bestaande EU-programma's (zoals COSME, Horizon 2020, LIFE en EFRO). Voor de Nederlandse begroting zijn er ook geen gevolgen.

e) *Gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten*

Het gaat in de mededeling om faciliterende acties, waar geen regeldruk uit voortkomt. De administratieve lasten zullen waarschijnlijk beperkt blijven, zeker gezien de betrokkenheid van het mkb in de governance van dit actieplan.